

Az oktatási segédanyag a szellemi alkotásokra vonatkozó jogok oltalmát élvezi!

A magyarázatok a www.elsegelyhely.hu oldalon található „Elsősegélynyújtás” című oktatási segédanyagból átvett részletekből állnak [szerző: Zakariás Zoltán], melyek a szellemi alkotásokra vonatkozó jogok oltalmát élvezik!

Árusítása, utánközlése, kereskedelmi célú nyomtatása, a tartalom megváltoztatása, tanfolyami kereteken belül oktatásban való felhasználása, szövegrészletek, képek, videók kiragadása, más weblapon és elektronikus úton történő megjelentetése, csak a Kiadó és a Szerző együttes engedélyével lehetséges!

Közúti elsősegélynyújtás tételsora

A www.elsegelyhely.hu és a www.webkresz.hu oldalakról ingyenesen letölthető!

Írta és összeállította:

Zakariás Zoltán

E-mail: zakarias@elsegelyhely.hu

© Zakariás Zoltán, 2008

H&Z Könyvkiadó és Kereskedelmi Bt.
1089 Budapest Orczy út 11-15.

E-mail: h&z@jogsibroker.hu

Az oktatási segédanyag a szellemi alkotásokra vonatkozó jogok oltalmát élvezi!

Amit a vöröskeresztes vizsgáróltudni érdemes!

Hírlevél, hogy a vizsgára felkészülten érkezzen!

A hasznos információkon túl:

Ingyenesen letölthető segédletek a hírlevelekben!
Elsősegély vizsga MEMÓ – Röviden tömören a lényeg!
Bukást jelentő hibák és azok részletes magyarázata!

B Ó N U S Z

"Elsősegélynyújtás"

Ingyenesen letölthető könyv elektronikus kiadása.

Feliratkozás a hírlevélre itt:

http://www.elsosegelyhely.hu/hirlevel_fel.htm

A közúti elsősegélynyújtás vizsga tételsora

(kérdések és válaszok)

1. Balesetet észlel. Az egyik gépkocsiban egy sérültet talál. Nem beszél, nem mozog, szemei csukva vannak.

Első teendők a baleset helyszínén.

1. [Helyszínbiztosítás](#)
2. [Tájékozódás](#)
3. [Sérültek szükség szerinti ellátása](#)
4. [Mentő értesítés](#)

Amennyiben a megszólításra, ingerekre nem reagál: **eszméletlen beteg ellátás az autóban.** [légzésvizsgálat, megtartott légzés esetén fej hátraszegés, pozicionálás]

Ne emelje ki a sérültet, ha az **ellátása a járműben megoldható** és elháríthatatlan veszély nem fenyegeti! [ha szükséges a kiemelés Rautek-féle fogással hajtsa végre]

2. Társa favágás közben láncfűrészével véletlenül saját lábszárába vágott. A roncsolt sebből élénkpiros vér nagy nyomással, lüktetve spriccel.

Ütőeres vérzés

A sérültet **fektesse** le! A lábat **emelje a szív síkjánál magasabbra**. Így csillapodik a vérzés erőssége. Ezzel egyidőben a **lágycsípőhajlatban (nyomáspont)** a combütőeret nyomja ököllel a szeméremcsont ágához.

A spriccelő vérzés megszűnése jelzi a helyes nyomáspont megtalálását.

Társa helyezzen **nyomókötést a sebre**.

Nyomókötés: A steril gézlapokat akár több rétegben is nyomkodja a sebbe, ezzel tamponálja. Erre kerüljön újabb steril gézlap és egy félbehajtott pólyatekercs, melynek feladata elnyomni a sérült ereket. Feszés, körkörös pólyamenetekkel rögzítse. Ha elkészült a nyomókötés a nyomáspont elengedheti. Az átvérzett kötést leszedni tilos, helyezzen rá újabb nyomókötést!

Amennyiben a nyomáspontokon a vérzéscsillapítás sikertelen, [a spriccelés nem szűnik meg] akár ujjjaival elszorítva az ereket, vagy pólyatekerccsel a sebbe nyomva direkt nyomással csillapítsa a vérzést.

Nagy mennyiségű vérvesztés a sok kialakulásához vezethet!

3. Barátja autószereléshez készülődve, elővigyázatlanul lecsavarta a gépkocsi hűtőjének zárósapkáját. A forró fagyállós hűtővíz arcára és fedetlen mellkasára fröccsent.

A sérült testrészről távolítsa el a ruhát. [Ha bele van égve tilos kitépni!]

Az égett felületet **hűtse** folyamatosan legalább 15-20 percig, ezzel a fájdalmat csökkenti és a szövetek mélyebb károsodását akadályozza meg.

Hűtés módjai: csapvizet folytatni, zuhany alá állítani, üvegből önteni, sűrűn cserélt vizes borogatást helyezni rá. A sérültnek közben **apró kortyokban többször adjon inni**. A hűtést követően a sérülésre helyezzen fel **laza**, száraz **fedőkötést**.

Az égés súlyosságát meghatározza a beteg életkora, az égés foka, és annak kiterjedése.

A testfelület **5 %-ot** meghaladó II. vagy III.-fokú égése **szakorvosi** ellátást igényel!

4. Az irodájába belépve munkatársát a földön fekvő találja. Nem mozog, nem beszél, körülötte gyógyszeres dobozok, kezében bűcsűlevél.

Amennyiben a megszólításra, ingerekre nem reagál: **eszméletlen beteg ellátás**.

Eszméletlen sérült hánytatása, etetése, itatása tilos!

5. A garázsba benyitva, földön fekvő, szemeit csukva tartó embert lát. Az autó motorja jár.

Kipufogógáz mérgezés:

A zárt térből vigye tiszta levegőre a sérültet **Rautek-féle fogással**.

Az ellátását csak ezután kezdje el!

Veszélyzónán kívül az eszméleténél lévő mérgezettet szólítsa fel nyugodt egyenletes légvétellel, szorító ruházatát lazítsa meg. A tünetmentes mérgezett is orvosi ellátást igényel.

Eszméletlen sérültnél: **eszméletlen beteg ellátás**.

6. Egy fiatalember öngyilkossági szándékkal pohárnyi hypo-t ivott.

Az **eszméleténél** lévő beteget itassa vízzel, ez hígítja a gyomorba került marószert, vagy tejjel, mely a savat és a lúgot is közömbösíti. Előtte végeztesen nyeléspróbát, mert az erőltetett itatás hányáshoz vezethet. A beteg öblögesse szájüregét többször a mentők megérkezéséig.

Eszméletlen sérültnél: **eszméletlen beteg ellátás**.

7. Egy kisgyermek apró játékokkal játszik. Hirtelen fuldokolni kezd, hörgő, sípoló hangot hallat. Erős légszomjjal küzd.

Az idegen testet el kell távolítani! Száj-, garatüregből az ujjával. Ha nem lehetséges fektesse a gyermeket térdére, a gyermek felső teste lógjon lefelé. Lapockái között veregesse a hátát. Ez az eljárás hatékony és szövődménymentesen alkalmazható.

Gyermekeknél, csecsemőknél a Heimlich-féle műfogást **tilos** alkalmazni!

8. Társa megcsúszott elesett. Bal karját mozgatni nem tudja, fájdalomra panaszkodik, a végtag láthatóan deformált.

Törés:

Elsősegély: biztosítsa a sérült kar mozdulatlanságát háromszögletű kendővel.

Ellátás során alkalmazandó általános szabályok:

- szorító ruhadarabokat, ékszereket, távolítsa el a sérülés alatt, fölött egyaránt!
- rögzítse a talált helyzetben a végtagot!
- a rögzítő eszköz a sérült terület alatti és feletti ízületet is rögzítse!
- merev tárgyhoz tilos rögzíteni!

9. Társa futás közben rosszul lépett. Bal bokájában hirtelen erős fájdalmat érzett. Rövid idő múlva jelentős duzzanat keletkezik és a fellépő heves fájdalom miatt, már nem tudja végtagját terhelni.

Elsősegély: biztosítsa a sérült testrész mozdulatlanságát, körbetámasztva pokrócokkal, kabátokkal.

Ellátás során alkalmazandó általános szabályok:

- szorító ruhadarabokat, távolítsa el a sérülés alatt, fölött egyaránt! (lábbelit is!)
- rögzítse a talált helyzetben a végtagot!
- a rögzítő eszköz a sérült terület alatti és feletti ízületet is rögzítse!
- merev tárgyhoz tilos rögzíteni!

10.A gyümölcsfán játszó gyermek leesett, nem emlékszik a történetekre, bal füléből vér szivárog

Koonyaalapi törés, agyrázkódás:

Elsősegély: fektesse le az **eszméleténél** lévő sérültet, fejét emelje meg és támassza alá. A vérző fülre, orra helyezzen steril lapokat. [Tamponálni tilos!] Mentő szállíthatja.

Eszméletvesztés esetén: eszméletlen beteg ellátás.

11.Családtagja ablaktisztítás közben a létráról leesett, dereka fáj, lábait nem tudja mozgatni.

Eszméletén lévő gerincsérült (fájdalomra panaszkozik)

A sérültet ne mozgassa, nyugtassa a segítség megérkezéséig. Csak mentő szállíthatja!

Előfordulhat, hogy a sérültet elháríthatatlan veszély fenyegeti. Ilyenkor (de csak ekkor!) legalább három segélynyújtó „**tálcafogással**” viheti biztonságos helyre.

12.Munkatársa szemébe fémszilánk pattant.

Legfontosabb feladata a szem nyugalomba helyezése. A sérült szem két oldalára helyezzen kettő darab gézpólyát, majd rá steril lapokat. Ezt rögzítse úgy körkörös pólyamenetekkel, hogy az **ép szem is fedve legyen.**

A fémszilánkot eltávolítani tilos!

13.Takarítás közben, sósav fröccsent a szemébe.

A szembe került marószert **vízzel alaposan mossa ki!**

- Ültesse le a sérültet.
- A fej hátra, és oldalra fordításával a sérült szemre egy üvegből öntse a vizet.
- A mosófolyadékot folyamatosan itassa fel. [textíliával, gézpólyával]
- Ügyeljen rá, hogy az ép szembe mosófolyadék ne kerüljön!
- **Fedje le mindkét szemet!**

14.Étkezés közben társa hirtelen nyakához kap, láthatóan nem kap levegőt, hangot adni nem tud.

Az idegen testet el kell távolítani! Száj-, garatüregből az ujjával.

Ha nem lehetséges, szólítsa fel a sérültet, hogy hajoljon előre és üssön a hátára, lapockái közé nyitott tenyérrel.

Sikertelen beavatkozás esetén alkalmazza a **Heimlich-féle műfogást.**

Heimlich-féle műfogás:

Álljon a fuldokló mögé, őt átkarolva egyik kezét öklöbe szorítva a szegycsont és a köldök közé helyezze, másik kezével fogja át az öklét és a rekeszizmok irányába gyakoroljon nyomást. (befelé, felfelé) Így a tüdőből nagynyomású levegőt présel ki, ami az elzáródást okozó idegen testet kilökheti.

Eredménytelenség esetén maximum 5-ször alkalmazhatja a fogást. Sikeres beavatkozás esetén a beteg megfigyelése javallott a szövődmények miatt. [mellkasi, hasi sérülések]

Eszméletvesztés légzésleállítás esetén: eszméletlen beteg ellátás.

15.Szomszédja üvegajtónak esett. Állva találja a sérültet, akinek alkarján erősen vérző vágott sebet lát. A vér élénkpiros színű, lüktetve távozik.

Ütőeres vérzés:

A sérültet **fektesse** le! A kart **emelje a szív síkjánál magasabbra**. Így csillapodik a vérzés erőssége. Ezzel egyidőben a **felkaron (nyomáspon)** a kétfejű karizom belső árkában az ütőeret négy ujjal nyomja a felkarcsonhoz.

A spriccelő vérzés megszűnése jelzi a helyes nyomáspont megtalálását.

Társa helyezzen **nyomókötést a sebre**.

Nyomókötés: A steril gézlapokat akár több rétegben is nyomkodja a sebbe, ezzel tamponálja. Erre kerüljön újabb steril gézlap és egy félbehajtott pólyatekeres, melynek feladata elnyomni a sérült eret. Feszés, körkörös pólyamenetekkel rögzítse. Ha elkészült a nyomókötés a nyomáspont elengedheti. Az átvért kötetést leszedni tilos, helyezzen rá újabb nyomókötést!

Amennyiben a nyomáspontokon a vérzéscsillapítás sikertelen, [a spriccelés nem szűnik meg] akár ujjával elszorítva az eret, vagy pólyatekereszet a sebbe nyomva direkt nyomással csillapítsa a vérzést.

Nagy mennyiségű vérvesztés a sok kialakulásához vezethet!

16.Egy 9 éves gyermek, véletlenül háztartási sósavat ivott.

A marószert lenyelése esetén a beteget **hánytatni tilos!**

Az **eszméleténél** lévő beteget itassa vízzel, ez hígítja a gyomorba került marószert, vagy tejjel, mely a savat és a lúgot is közömbösíti. Előtte végeztessen nyeléspróbát, mert az erőltetett itatás hányáshoz vezethet. A beteg öblögesse szájüregét többször a mentők megérkezéséig.

Eszméletlen sérültnél: **eszméletlen beteg ellátás**.

17.Munkatársának spontán vérezni kezdett az orra.

Elsősegély: ültesse le a sérültet és kérje meg, hogy nyomja össze az orrszárnyakat és fejét enyhén hajtsa előre. A tarkóra hideg vizes borogatást helyezhet. 10 perc elteltével az orrszárnyak elengedése után a vérzés általában megszűnik. Elhúzódó vérzés esetén a sérültet kísérelje orvoshoz. Az orra parittyakötést is felhelyezhet.

18.Karambol során berobbant a szélvédő. A vezető szemébe üvegszilánk fúródott.

Legfontosabb feladata a szem nyugalomba helyezése. A sérült szem két oldalára helyezzen kettő darab gézpólyát, majd rá steril lapokat. Ezt rögzítse úgy körkörös pólyamenetekkel, hogy az **ép szem is fedve legyen**.

Az üvegszilánkot eltávolítani tilos.

19.Az ön előtt haladó kerékpáros elesik. Sérült könyöke fájdalmasan duzzadt, deformált.

Ficam:

Elsősegély: biztosítsa a sérült kar mozdulatlanágát 2 darab háromszögletű kendővel.

Ellátás során alkalmazandó általános szabályok:

- szorító ruhadarabokat, ékszereket, távolítsa el a sérülés alatt, fölött egyaránt!
- rögzítse a talált helyzetben a végtagot!
- a rögzítő eszköz a sérült terület alatti és feletti ízületet is rögzítse!
- merev tárgyhoz tilos rögzíteni!

Ön többet kap mint máshol! Közúti elsősegélynyújtó tanfolyam.

Hetente induló képzések: délelőtt, délután, este és hétvégén!

A sikeres vizsgaeredmény elérése érdekében a tanfolyamokon az elméleti oktatás mellett nagy hangsúlyt helyezünk a gyakorlati felkészítésre. A képzés házi vizsgával zárul, mely lehetőséget teremt az esetlegesen fennálló hiányosságok felismerésére, korrigálására.

http://www.elsosegelyhely.hu/eu_tanf.htm

20.Gépkocsija kigyulladt. Szomszédja segít a lángokat megfékezni, de közben mindkét alkarja megégett. Alkarját tejföllel, étolajjal szeretné bekenni.

Az égett felületet **hűtse** folyamatosan legalább 15-20 percig, ezzel a fájdalmat csökkenti és a szövetek mélyebb károsodását akadályozza meg.

Hűtés módjai: csapvizet folytatni, zuhany alá állítani, üvegből önteni, sűrűn cserélt vizes borogatást helyezni rá.

A sérültnek közben **apró kortyokban többször adjon inni**. A hűtést követően a sérülésre helyezzen fel **laza, száraz fedőkötést**.

Az égés súlyosságát meghatározza a beteg életkora, az égés foka, és annak kiterjedése.

A testfelület **5 %-ot meghaladó** II. vagy III.-fokú égése **szakorvosi** ellátást igényel! Tilos az étolaj, tejföl használata az ellátás során!

21.Utcai verekedés során egy járókelőt késsel megsebesítettek. Ön érkezik elsőként a helyszínre. A sérült nyakán tátongó vágott sebből élénkpiros vér sugárban spriccel.

Nyaki ütőeres vérzés esetén nyomókötést felhelyezni tilos!

Elsősegély: **Nyaki ütőeres** vérzés esetén nyomja el a nyomáspontot.

A sérülést pólyatekerccsel direkt nyomás alatt tartva várja a mentők megérkezését!

22.Szomszédja ijedten szalad át önhöz, mert hazaérve feleségét az ágyon fekvő találta, mellette búcsúlevél, gyógyszeres fiolák. Szólításra nem reagál, légzést nem érzeli, a nyaki ütőér lüktetése tapintható.

Amennyiben a megszólításra, ingerekre nem reagál: **eszméletlen beteg ellátás**.

Eszméletlen sérült hánytatása, etetése, itatása tilos!

23.Baleset helyszínén egy motoros a földön fekszik, hiába szólítják, rázzák, nem reagál. A fején lévő bukósisak alól hányadék szivárog.

Amennyiben a megszólításra, ingerekre nem reagál: **eszméletlen beteg ellátás**.

A bukósisakot csak abban az esetben veheti le a motoros fejről, ha:

- Eszméletlen a sérült, és a sisakon keresztül nem tudja biztosítani az átjárható légutakat.

[vérzés, hányás]

- Elégtelenül, vagy nem lélegzik a motoros.

Ha KRESZ vizsgára készül és naprakész KRESZ teszteken szeretne gyakorolni, érdemes meglátogatni a következő oldalt:

WEBKRESZ.HU

<http://www.webkresz.hu/vizsga.php>

A webkresz.hu azzal a céllal jött létre, hogy az elméleti vizsgára való felkészülést, és a közlekedési kultúra fejlődését a leghatékonyabban segítse.

Az oldalt, a most tanulók és a jogosítvánnyal már rendelkezők számára egyaránt ajánljuk!

A kresz teszt a hatósági vizsgával megegyező módon gyakorolható.

Az oldalon megtalálható ez összes kategória minden kérdése, (2800 kérdés!) mely szakértői gárda segítségével naprakész és pontos.

24. Gyalogos gázolás helyszínén, a sérültet a földön fekvve találja. Szólításra nem reagál, Jobb combja duzzadt deformált.

Amennyiben a szólításra nem reagál, óvatosan rázza meg a vállát, ha erre sem reagál **eszméletlen sérültként** kezelje.

Kiáltson segítségért! A váll magasságában helyezkedjen el.

Tekintsen a száj-, garatüregbe!

ha légutat elzáró, vagy légzést nehezítő anyagot lát, távolítsa el!

A nyelv hátracsúszásának megakadályozása végett óvatosan hajtsa hátra a fejet. [homloknál és állnál fogva]

Vérkeringés vizsgálata:

A vérkeringés meglétét vizsgálja a nyaki főütőér tapintásával.

Három ujjal enyhe nyomással a fejbiccentő izom és az ádámcsutka [pajzsporc] között.

Ha érez pulzálást, van szívműködés.

Légzés vizsgálata:

Hajoljon a sérült arca elé és figyelje a has, mellkas síkját.

[légző mozgásokat keresve láthatja, emellett hallhatja a kiáramló levegő hangját, és érezheti a kilehelést.]

A 10 másodperces vizsgálat alatt az ideális légvételek száma: 2-3.

Ha nem kielégítő a légzés: A légvételek száma 10 másodperc alatt ~ 1, vagy nincs, vagy nagyon szapora, felületes **kezdje meg a lélegeztetést!**

Amennyiben kielégítő a légzés: A légvételek száma 10 másodperc alatt ~2-3.

Biztosítsa az átjárható légutakat! [combsont törés gyanúja esetén fej hátraszegés!]

25. Vezetés közben az ön mögött ülő utas az ülésről lecsúszik, mind a négy végtagjában, illetve egész testében, görcsös izommozgást észlel.

Epilepszia:

Álljon félre a járművel!

Elsősegély: roham közben a fő feladata **óvni** a sérülésektől a beteget. A körülötte lévő éles tárgyakat el kell távolítani, a fejet alulról fogva óvatosan tartani kell. A rángó végtagok leszorítása lefogása tilos, mivel törést, ficamot idézne elő vele! A roham elmúltával a magához tért beteget ne hagyja magára, még jó ideig zavart a tudata.

Amennyiben nem tért magához: **eszméletlen beteg ellátás.**

Minden esetben hívjon orvost, vagy mentőt a beteghez!

26. Közúti baleset során motorkerékpárost talál az úttesten mozdulatlanul, fején bukósisak.

Amennyiben a megszólításra, ingerekre nem reagál: **eszméletlen beteg ellátás.**

A bukósisakot csak abban az esetben veheti le a motoros fejéről, ha:

- Eszméletlen a sérült, és a sisakon keresztül nem tudja biztosítani az átjárható légutakat. [vérzés, hányás]

- Elégtelenül, vagy nem lélegzik a motoros.

Az Ön munkahelyén van ilyen készülék?

Az AED (Automata Életmentő Defibrillátor) átveszi az újraélesztés során a legfontosabb döntés felelősségét: értékeli a szív működését (szívritmust), és eldönti, hogy szükséges-e elektromos sokk leadása vagy sem. Ezek az értékelő programok teljes biztonsággal képesek dönteni, a hiba lehetősége kizárt. Az AED készülékek használata rendkívül egyszerű. Minden részét úgy tervezték meg a gyártók, hogy az maximálisan segítse az életmentőt, illetve emlékeztesse mindarra a tudásra, amire a reanimáció során szükség lehet. Ha hirtelen keringés leállást észlel és rendelkezésre áll a készülék, ön gyakorlatilag csak akkor hibázhat, ha nem használja a defibrillátort!

<http://www.elsosegelyhely.hu/aed.htm>

Tájékozódjon itt a kihelyezés lehetőségeiről!

27.Szomszédja ablaktisztítás közben megcsúszott, ablaküvegbe esett. Arca sápadt, verejtékes erősen vérző alkarjából az élénkpiros vér lüktetve ürül.

Ütőeres vérzés+sokk

A sérültet **fektesse** le! A kart **emelje a szív síkjánál magasabbra**. Így csillapodik a vérzés erőssége. Ezzel egyidőben a **felkaron (nyomáspont)** a kétfejű karizom belső árkában az ütőeret négy ujjal nyomja a felkarcsonhoz.

A spriccelő vérzés megszűnése jelzi a helyes nyomáspont megtalálását.

Társa helyezzen **nyomókötést a sebre**.

Nyomókötés: A steril gézlapokat akár több rétegben is nyomkodja a sebbe, ezzel tamponálja. Erre kerüljön újabb steril gézlap és egy félbehajtott pólyatekeres, melynek feladata elnyomni a sérült eret. Feszés, körkörös pólyamenetekkel rögzítse. Ha elkészült a nyomókötés a nyomáspont elengedheti. Az átvértett kötést leszedni tilos, helyezzen rá újabb nyomókötést!

Amennyiben a nyomáspontokon a vérzéscsillapítás sikertelen, [a spriccelés nem szűnik meg] akár ujjával elszorítva az eret, vagy pólyatekerceszt a sebbe nyomva direkt nyomással csillapítsa a vérzést.

Nagy mennyiségű vérvesztés a sokk kialakulásához vezetett!

28.Úton közlekedve, tartálykocsit talál árokba borulva, rajta borostyánsárga tábla különböző számokkal. A tartályból folyadék szivárog. A kocsi vezetője, a járműből kiesett, az úttesten mozdulatlanul fekszik, ruházata látszólag nem szennyezett.

A motort állítsa le! Zárja le mindkét irányból a baleset helyszínét! Értse a rendőrséget [mentőket], nekik kell elmondani a borostyánsárga tábláról leolvasott számsort, a szennyeződés kiterjedését, módját. Kövesse a dispécser utasításait!

Ha a baleseti helyszín megközelíthető a veszélyzónából távolítsa el a sérültet [ahonnan fúj a szél abból az irányból közelítsen és ugyanabba az irányba hagyja el a veszélyzónát], az **ellátást** csak itt kezdheti meg!

Tilos a szennyeződött sérültet lélegeztetni, dohányozni, kiszóródott, kiömlött anyagba lépni, a sérültet veszélyzónán belül ellátani, a jármű elektromos rendszerét bekapcsolni. Óvja kezét gumikesztyűvel! A szennyezett ruhákat egy helyre gyűjtse!

Az elsősegélynyújtó nem veszélyeztetheti saját életét!

29.Lovaskocsiról a hajtó és utasa leesett. A hajtó az úttesten fekszik bal combja rendellenes helyzetben kifordulva. Az utas ingerekre nem reagál, lehelete alkohol szagú.

1. Helyszínbiztosítás
2. Tájékoztató
3. Sérültek szükség szerinti ellátása
4. Mentő értesítés

I. verzió

Sérültek osztályozása - tájékoztató:

- Életveszélyes állapotú – ingerekre nem reagál, alkoholszagú [valószínűleg eszméletlen]
- Súlyos állapotú – bal comb rendellenes helyzetben kifordulva [ha reagál az ingerekre-eszméleténél van]
- Könnyű állapotú

1. ingerekre nem reagál, alkoholszagú

Amennyiben a szőlítésra nem reagál, óvatosan rázza meg a vállát, ha erre sem reagál **eszméletlen sérültként** kezelje.

2. bal comb rendellenes helyzetben kifordulva - ha reagál az ingerekre:

Az **eszméleténél** lévő sérültet ne mozgassa, támassza meg a sérült végtagot pokróccal, kabátokkal. Mentő szállíthatja.

II. verzió

Sérültek osztályozása - tájékoztató:

1. Életveszélyes állapotú – ingerekre nem reagál, alkoholszagú és bal comb rendellenes helyzetben kifordulva [**valószínűleg mindkét sérült eszméletlen**]

Ha egy balesetben **hasonlóan sérültek ellátásáról kell gondoskodnia**, kezdje azzal a személyjellel az ellátást, akit az elsősegélynyújtás után **magára lehet hagyni!**

1. ingerekre nem reagál, alkoholszagú

eszméletlen sérültként kezelje. [az ellátás végén oldalra fordítás]

2. bal comb rendellenes helyzetben kifordulva - ingerekre nem reagál:

eszméletlen sérültként kezelje. [az ellátás végén fej hátraszegés]

30. Garázsba benyitva ismerősét a járműben ülve, a kormányra borulva találja. A jármű motorja jár.

Kipufogógáz mérgezés:

A zárt térből vigye tiszta levegőre a sérültet **Rautek-féle fogással**.

Az ellátását csak ezután kezdje el!

Veszélyzónán kívül az eszméleténél lévő mérgezettet szólítsa fel nyugodt egyeneslégvételre, szorító ruházatát lazítsa meg. A tünetmentes mérgezett is orvosi ellátást igényel.

Eszméletlen sérültnél: eszméletlen beteg ellátás.

31. Építkezésen az állványzat összeomlott. A rajta tartózkodó munkás a hátára esett, szólításra nem válaszol. Féltő, hogy a szomszédos állványzat is összeomlik.

A baleset mechanizmusa valószínűsíti a gerincsérülés meglétét. Elháríthatatlan veszély fenyegeti a sérültet, ezért legalább három segélynyújtó **„tálcafogással”** vigye biztonságos helyre.

Amennyiben a szólításra nem reagál, óvatosan rázza meg a vállát, ha erre sem reagál **eszméletlen sérültként** kezelje.

A váll magasságában helyezkedjen el. **Tekintszen a száj-, garatüregbe!**

Amennyiben légutat elzáró, vagy légzést nehezítő anyagot lát, távolítsa el!

A nyelv hátracsúszásának megakadályozása végett óvatosan hajtsa hátra a fejet. [homloknál és állnál fogva]

Vérkeringés vizsgálata:

A vérkeringés meglétét vizsgálja a nyaki főütőér tapintásával.

Három ujjal enyhe nyomással a fejbiccentő izom és az ádámcsutka [pajzsporc] között.

Ha érez pulzálást, van szívműködés.

Légzés vizsgálata:

Hajoljon a sérült arca elé és figyelje a has, mellkas síkját.

[Légző mozgásokat keresve láthatja, emellett hallhatja a kiáramló levegő hangját, és érezheti a kilehelést.]

A 10 másodperces vizsgálat alatt az ideális légvételek száma: 2-3.

Ha nem kielégítő a légzés: A légvételek száma 10 másodperc alatt ~ 1, vagy nincs, vagy nagyon szapora, felületes **kezdje meg a lélegeztetést!**

Amennyiben kielégítő a légzés: A légvételek száma 10 másodperc alatt ~2-3.

Biztosítsa az átjárható légutakat! [gerincsérülés esetén fej hátraszegés!]

32.Építési állványzatról egy munkás leesett. Jobb karja erősen fáj, bőrét a törött csontvég átszúrta, a vérzés szivárgó jellegű.

Nyílt törés:

Fedje a sebet sterilen, és biztosítsa a sérült testrész mozdulatlanságát. [háromszögletű kendővel]

Ellátás során alkalmazandó általános szabályok:

- szorító ruhadarabokat, ékszereket, távolítsa el a sérülés alatt, fölött egyaránt!
- rögzítse a talált helyzetben a végtagot!
- a rögzítő eszköz a sérült terület alatti és feletti ízületet is rögzítse!
- merev tárgyhoz tilos rögzíteni!

33.4 éves gyermek véletlenül forróvizet edénybe nyúl. Jobb karján bőrpírt és hólyagot lát.

Másodfokú égés:

Az égett felületet **hűtse** folyamatosan legalább 15-20 percig, ezzel a fájdalmat csökkenti és a szövetek mélyebb károsodását akadályozza meg.

Hűtés módjai: csapvizet folytatni, zuhany alá állítani, üvegből önteni, sűrűn cserélt vizes borogatást helyezni rá. A sérültnek közben **apró kortyokban többször adjon inni.**

A hűtést követően a sérülésre helyezzen fel **laza**, száraz **fedőkötést.**

Az égés súlyosságát meghatározza a beteg életkora, az égés foka, és annak kiterjedése. A testfelület **5 %-ot** meghaladó II. vagy III.-fokú égése **szakorvosi** ellátást igényel!

34.Egy motoros ön előtt haladva felbukik, bal lábszárának középső harmada duzzadt, deformált, fájdalmas.

Elsősegély: az eszméleténél lévő sérültet ne mozgassa, támassza meg a sérült végtagot pokróccokkal, kabátokkal. Mentő szállíthatja.

Ellátás során alkalmazandó általános szabályok:

- szorító ruhadarabokat, távolítsa el a sérülés alatt, fölött egyaránt! (lábbelit is!)
- rögzítse a talált helyzetben a végtagot!
- a rögzítő eszköz a sérült terület alatti és feletti ízületet is rögzítse!
- merev tárgyhoz tilos rögzíteni!

35.Ismerőse, a jeges úton elcsúszott, jobb karja duzzadt, deformált, fájdalmas.

Valószínűsíthető a törés:

Elsősegély: biztosítsa a sérült kar mozdulatlanságát 2 darab háromszögletű kendővel.

Ellátás során alkalmazandó általános szabályok:

- szorító ruhadarabokat, ékszereket, távolítsa el a sérülés alatt, fölött egyaránt!
- rögzítse a talált helyzetben a végtagot!
- a rögzítő eszköz a sérült terület alatti és feletti ízületet is rögzítse!
- merev tárgyhoz tilos rögzíteni!

36.Buszon állva utazó személy hirtelen fékezést követően bal vállában heves, lüktető fájdalmat érez. Mozgatni nem tudja.

Ficam, rándulás:

Elsősegély: ültesse le a sérültet! Biztosítsa a sérült kar mozdulatlanságát 2 darab háromszögletű kendővel.

Ellátás során alkalmazandó általános szabályok:

- szorító ruhadarabokat, ékszereket, távolítsa el a sérülés alatt, fölött egyaránt!
- rögzítse a talált helyzetben a végtagot!
- a rögzítő eszköz a sérült terület alatti és feletti ízületet is rögzítse!
- merev tárgyhoz tilos rögzíteni!

37.Személygépkocsi utasát, a roncsba szorulva találja. Szeme nyitva, segítséget kér. Bal alkarján lévő roncsolt sebből bő, folyamatosan áramló vérzés látható.

Elsősegély: a kart emelje a szív síkjánál magasabbra. Így csillapodik a vérzés erőssége. A szorító ruhadarabokat lazítsa meg a sérülés alatt, fölött egyaránt. A sérült végtagról a gyűrőket, órát, szorító ruhadarabokat távolítsa el.

Helyezzen **nyomókötést a sebre.**

Nyomókötés: A steril lapokat helyezze a sebre, erre kerüljön egy félbehajtott pólya-tekercs, melynek feladata, elnyomni a sérült eret. Ezt feszes pólyamenetekkel rögzítse.

- Ha a kötés átvértett, leszedni tilos, helyezzen rá újabb nyomókötést!
- A végtagot felemelve kell tartani a segítség megérkezéséig!
- Szorító körülkötést felhelyezni tilos!

Ne emelje ki a sérültet, ha az **ellátása a járműben megoldható** és elháríthatatlan veszély nem fenyegeti!

Beszorult sérülthöz kérjen műszaki mentést.

38.Gépkocsivezetés közben, egy 50 év körüli férfi, hirtelen nagyon erős mellkasi fájdalmat érez, verejtékeznek. Elmondása szerint korábban szívbetegséggel már kezelték.

Szívinfarktus gyanú:

Elsősegély: szigorú mozgástilalom, a beteget helyezze teljes nyugalomba, nyugtassa. A szívet így tehermentesíti.

A nála lévő, ilyen esetekre felírt szívgyógyszert beadhatja. [nyelve alá, szopogassa el, spray esetén is a nyelv alá fújja] Szállítása csak mentővel!

39.Öngyilkossággal többször fenyegetőző szomszédját, több napja nem látták, ezért rátörték a lakásajtót. Eszméletlenül a földön fekvő találják.

Amennyiben a megszólításra, ingerekre nem reagál: **eszméletlen beteg ellátás.**

A tájékozódásnál gondoljon gázmérgezésre is. Ha a gyanú beigazolódik, a zárt teret a lehető legrövidebb időn belül hagyja el.

A sérült mozgatása Rautek-fogással történjen. A vizsgálatokat csak a szabad levegőn kezdje.

40.Autóroncsba beszorulva egy sérült ül. A fejtetőn erős vérzést észlel.

Visszeres vérzés:

Eszméletlen sérült esetén: 1. légútbiztosítás, 2. vérzéscsillapítás.

Amennyiben az eszmélet megtartott, vérzéscsillapítás [nyomókötés]. Lehetőség szerint ne hagyja magára a sérültet!

Beszorult sérülthöz kérjen műszaki mentést.

41.Baleset helyszínére érkezik, ahol egy úttesten fekvő sérültet talál. Szemtanúk szerint, egy személygépkocsi ütötte el.

Amennyiben a megszólításra, ingerekre nem reagál: **eszméletlen beteg ellátás.**

[gyalogos gázolás esetén gondoljon a medence- és a combcsont törés eshetőségére!]

42.Motor gépkocsival ütközött. A földön fekvő motoros mindkét lábszára deformált, duzzadt, szemei nyitva,

Elsősegély: az eszméletlenül lévő sérültet ne mozgassa, támassza meg a sérült végtagot pokróccokkal, kabátokkal. Mentő szállíthatja.

Ellátás során alkalmazandó általános szabályok:

- szorító ruhadarabokat, távolítsa el a sérülés alatt, fölött egyaránt! (lábbelit is!)
- rögzítse a talált helyzetben a végtagot!
- a rögzítő eszköz a sérült terület alatti és feletti ízületet is rögzítse!
- merev tárgyhoz tilos rögzíteni!

43. Egy autó fának ütközött. (összetört) Az ülésben ülő vezetónél, légzést nem érzel.

Mindig ki kell emelni a sérültet a járműből [függetlenül a sérüléseitől], ha nem lélegzik! A mentést **Rautek-féle** fogással hajtsa végre.

Eszméletlen sérültnél: **eszméletlen beteg ellátás.**

44. Autóban utazó társa szendvicset fogyaszt. Hirtelen fékezést követően fulladozni kezd, majd bőre kékes színűvé válik, levegőért kapkod.

Álljon félre, segítse kiszállni a fuldoklót.

Az idegen testet el kell távolítani! Száj-, garatüregből az ujjával. Ha nem lehetséges, szólítsa fel a sérültet, hogy hajoljon előre és üssön a hátára, lapockái közé nyitott tenyérrel.

Sikertelen beavatkozás esetén alkalmazza a **Heimlich-féle műfogást.**

Heimlich-féle műfogás:

Álljon a fuldokló mögé, őt átkarolva egyik kezét ökölbe szorítva a szegycsont és a köldök közé helyezze, másik kezével fogja át az öklét és a rekeszizmok irányába gyakoroljon nyomást. (befelé, felfelé) Így a tüdőből nagynyomású levegőt présel ki, ami az elzáródást okozó idegen testet kilökheti.

Eredménytelenség esetén maximum 5-ször alkalmazhatja a fogást. Sikeres beavatkozás esetén a beteg megfigyelése javallott a szövődmények miatt. [mellkasi, hasi sérülések]

Eszméletvesztés légzésleállás esetén: **eszméletlen beteg ellátás.**

45. Autószerelés közben, a szerelő csuklóját egy éles lemez megsértette. A sebből élénkpiros vér nagy nyomással lüktetve spriccel.

Ütőeres vérzés:

A sérültet **fektesse** le! A kart **emelje a szív síkjánál magasabbra.** Így csillapodik a vérzés erőssége. Ezzel egyidőben a **felkaron (nyomáspont)** a kétfejű karizom belső árkában az ütőeret négy ujjal nyomja a felkarcsonhoz.

A spriccelő vérzés megszűnése jelzi a helyes nyomáspont megtalálását.

Társa helyezzen **nyomókötést a sebre.**

Nyomókötés: A steril gézlapokat akár több rétegben is nyomkodja a sebbe, ezzel tamponálja. Erre kerüljön újabb steril gézlap és egy félbehajtott pólyatekerics, melynek feladata elnyomni a sérült eret. Feszés, körkörös pólyamenetekkel rögzítse. Ha elkészült a nyomókötés a nyomáspont elengedheti. Az átvérzett kötést leszedni tilos, helyezzen rá újabb nyomókötést!

Amennyiben a nyomáspontokon a vérzéscsillapítás sikertelen, [a spriccelés nem szűnik meg] akár ujjával elszorítva az eret, vagy pólyatekerics a sebbe nyomva direkt nyomással csillapítsa a vérzést.

Nagy mennyiségű vérvesztés a sok kialakulásához vezethet!

46. Idős hozzátartozójának bal lábszárából bőséges vérzés indult meg, melynek színe sötét, és egyenletesen folyik.

A sérültet **fektesse** le! A lábat emelje a szív síkjánál magasabbra. Így csillapodik a vérzés erőssége. A szorító ruhadarabokat, távolítsa el a sérülés alatt, fölött egyaránt! [lábbelit is] Helyezzen **nyomókötést a sebre.**

Nyomókötés: A steril lapokat helyezze a sebre, erre kerüljön egy félbehajtott pólya-tekerics, melynek feladata, elnyomni a sérült eret. Ezt feszes pólyamenetekkel rögzítse.

- Ha a kötés átvérzett, leszedni tilos, helyezzen rá újabb nyomókötést!
- A végtagot felemelve kell tartani a segítség megérkezéséig!
- Szorító körülkötést felhelyezni tilos!

Nagy mennyiségű vérvesztés a sok kialakulásához vezethet!

47.Sápadt személyt talál az úttest szélén ülve, az árokban összetört kerékpár. A sérült nem emlékszik a történetekre.

Agyrázkódás:

Elsősegély: fektesse le az **eszméleténél** lévő sérültet, fejét emelje meg, támassza alá. Mentő szállíthatja!

48.Az ön előtt haladó kerékpáros felbukik. Homlokán szivárgó vérzést lát, vállát fájjalja, karját mozdítani nem tudja.

Törés, ficam:

Elsősegély: biztosítsa a sérült kar mozdulatlanságát 2 darab háromszögletű kendővel.

Ellátás során alkalmazandó általános szabályok:

- szorító ruhadarabokat, ékszereket, távolítsa el a sérülés alatt, fölött egyaránt!
- rögzítse a talált helyzetben a végtagot!
- a rögzítő eszköz a sérült terület alatti és feletti ízületet is rögzítse!
- merev tárgyhoz tilos rögzíteni!

A rögzítést követően a hajszáleres vérzés ellátása következik.

49.Személygépkocsi fának ütközött. A jobb első ülésen ülő sérült légvételre fokozódó, mellkasi fájdalomra panaszodik.

Ne emelje ki a sérültet, ha az **ellátása a járműben megoldható** és elháríthatatlan veszély nem fenyegeti!

Az **eszméleténél lévő** sérültet félig ülő helyzetben támassza meg, ahol a fájdalmai a legjobban elviselhetőek. [üléstámla döntése]

50.Egy balesetben a gépkocsi vezetője megsérült, bal füléből vér szivárog.

Amennyiben a megszólításra, **ingerekre nem reagál: eszméletlen beteg ellátás az autóban.** [légútfelszabadítás, légzésvizsgálat, megtartott légzés esetén fej hátraszegés, pozicionálás]

Ne emelje ki a sérültet, ha az **ellátása a járműben megoldható** és elháríthatatlan veszély nem fenyegeti! [ha szükséges a kiemelés Rautek-fogással hajtsa végre]

Ha reagál az ingerekre:

Elsősegély: fektesse le az **eszméleténél** lévő sérültet, fejét emelje meg és támassza alá. A vérző fülre helyezzen steril lapokat. [Tamponálni tilos!] Mentő szállíthatja.

51.Autószerelés közben, a szerelő kezére és arcára akkumulátorsav fröccsent.

A szennyezett ruhát távolítsa el, ügyelve saját biztonságára [gumikesztyű]. Mindig az ép oldalon kezdje a vetkőztetést és a sérült oldalon fejezze be.

A bőrre került marószert óvatosan **itassa fel.** [textíliával, géztekercsel.] Ezt követően **vízzel alaposan mossa le** a bőr felületét. Savra enyhe lúgot [szappanos vizet is önthet. Így közömbösíti a marószert. A sérülésre helyezzen **laza, száraz fedőkötést.**

Az esetlegesen szembe került marószert **vízzel alaposan mossa ki!**

- Ültesse le a sérültet.
- A fej hátra, és oldalra fordításával a sérült szemre egy üvegből öntse a vizet.
- A mosófolyadékot folyamatosan itassa fel. [textíliával, gézpólyával]
- Ügyeljen rá, hogy az ép szembe mosófolyadék ne kerüljön!
- Fedje le mindkét szemet!

52.Buszmegállóban várakozó hölgy összecsuklik. A jelen lévők padra akarják ültetni.

Ájulás:

Fektesse le a beteget, a szorító ruházatot lazítsa meg. A lábat emelje meg és támassza alá, ezzel az agy vérellátását javítja, így a beteg gyorsan magához tér. Tíz percig ebben a pozícióban kell tartania, majd segítsen neki fokozatosan felülni. Ellenőrizze, szerzett-e valamilyen sérülést, amikor összeesett. Amennyiben átmeneti javulás és felültetés után újra elájul, hívjon mentőt a beteghez.

Ha az eszméletét nem nyeri vissza rövid időn belül: **eszméletlen beteg ellátás.**

53. Kerékpáros a lejtős úton járdaszegélynek ütközött. A fejét ütötte meg, homlokán diónyi duzzanat, a történtekekre nem emlékszik.

Agyrázkódás:

Elsősegély: fektesse le az **eszméleténél** lévő sérültet, fejét emelje meg és támassza alá. Mentő szállíthatja.

Eszméletvesztés esetén: eszméletlen beteg ellátás.

54. Oszlopnak ütközött személygépkocsiban a kormányra borulva sérültet talál. Bal halántéka táján szivárgó vérzést észlel, szólításra nem válaszol.

Amennyiben a megszólításra, **ingerekre nem reagál: eszméletlen beteg ellátás az autóban.** [Légútfelszabadítás, légzésvizsgálat, megtartott légzés esetén fej hátraszegés, pozicionálás]

Ne emelje ki a sérültet, ha az **ellátása a járműben megoldható** és elháríthatatlan veszély nem fenyegeti!

55. Az ön előtt haladó gépkocsi árokba boruk. A roncsból egy férfi és egy nő mászik ki. A férfinak szemmel látható sérülései nincsenek. A nő füléből vér folyik, kezein horzsolások láthatók.

A hölgygel kezdje az ellátás: fektesse le az **eszméleténél** lévő sérültet, fejét emelje meg és támassza alá. A vérző fülre, orra helyezzen steril lapokat. [Tamponálni tilos!] Mentő szállíthatja. A férfit utasítsa, hogy üljön le, és az ő állapotát is kísérvje figyelemmel.

56. Villanyszerelés közben munkatársa áramütést szenved.

Első teendője megszakítani az áramkört! [Pl.: biztosíték lekapcsolásával.]

Ha a kimentett sérült **eszméleténél** van és tünetmentes, akkor is orvosi ellátást igényel. [Későbbiekben felléphet szívritmuszavar.] Esetleges égési sérüléseit, töréseit el kell látnia.

Eszméletlen áramütött ellátása: eszméletlen beteg ellátás.

57. Egy üzletben sorban álló idős nő elsápad, összecsuklik, néhány vásárló, egy rekeszre ülteti, és úgy tartja.

Valószínűsíthető az ájulás

Fektesse le a beteget, a szorító ruházatot lazítsa meg. A lábat emelje meg és támassza alá, ezzel az agy vérellátását javítja, így a beteg gyorsan magához tér. Tíz percig ebben a pozícióban kell tartania, majd segítsen neki fokozatosan felülni. Ellenőrizze, szerzett-e valamilyen sérülést, amikor összeesett.

Amennyiben átmeneti javulás és felültetés után újra elájul, hívjon mentőt a beteghez.

Ha az **eszméletét nem nyeri vissza** rövid időn belül: **eszméletlen beteg ellátás.**

58. Baleset helyszínére érkezve két sérültet talál. Egy fiatalember szerint az egyik sérült nem lélegzik, a másik eszméletlen.

Ha a fiatalember segíteni tud, akkor ő az egyik, ön pedig a másik sérültet látja el. Ha a fiatalember erre nem képes, akkor az ellátást az eszméletlen sérülttel kezdje, [**eszméletlen beteg ellátás**, mely **stabil oldalfekvő helyzettel** zárul] Ezt követően a nem lélegző sérült ellátása következik. [Légútfelszabadítás után **lélegeztetés**]

Munkahelyi elsősegély program!

Az **elsősegélynyújtás program** segítségével munkatársai/dolgozói rutinos oktatók segítségével megtanulják a képzés során azokat a szükséges lépéseket, mozdulatsorokat, melyeket a mentők megérkezéséig el kell végezni.

Ezzel törvényi kötelezettségének eleget tesz és kiképzett munkatársai segítségével, akár

ÉLETET MENTHET!

http://www.elsosegelyhely.hu/munkahelyi_eu_tanf.htm

59. Egy baleset helyszínén, három sérültet talál. A vezető a volánra borulva, a mellette ülő sérült nehézlégzésre panaszskodik mellkasa sérült, a harmadik a hátsó ülésen fekszik, bal combja erősen fájdalmas, duzzadt.

Sérültek osztályozása:

1. Életveszélyes állapotú – kormányra borult sérült [valószínűleg eszméletlen]
2. Súlyos állapotú – nehézlégzésre panaszskodó, erősen fájdalmas duzzadt combú [mindkettő eszméleténél van – fájdalom, panaszskodás]
3. Könnyű állapotú

1. kormányra borult: Amennyiben a megszólításra, ingerekre nem reagál: **eszméletlen beteg ellátás.** A járműből mentést **Rautek-féle** fogással hajtva végre.

2. nehézlégzésre panaszskodó:

Ne emelje ki a sérültet, ha az **ellátása a járműben megoldható** és elháríthatatlan veszély nem fenyegeti!

Elsősegély: az eszméleténél lévő sérültet félig ülő helyzetben támassza meg, ahol a fájdalmai a legjobban elviselhetőek. [üléstámla döntése]

3. erősen fájdalmas duzzadt combú:

Ne emelje ki a sérültet, ha az **ellátása a járműben megoldható** és elháríthatatlan veszély nem fenyegeti!

Elsősegély: az eszméleténél lévő sérültet ne mozgassa, támassza meg a sérült végtagot pokróccokkal, kabátokkal. Mentő szállíthatja.

60. Munkatársa üvegajtónak esett, bal csuklója erősen lüktetve vérzik, a vér élénkpiros. A helyiségben tartózkodók zsineggel próbálják felkarját elkötni.

Ne engedje a kart zsineggel elkötni!

A sérültet **fektesse** le! A kart **emelje a szív síkjánál magasabbra.** Így csillapodik a vérzés erőssége. Ezzel egyidőben a **felkaron (nyomáspont)** a kétfejű karizom belső árkában az ütőeret négy ujjal nyomja a felkarcsonhoz.

A spriccelő vérzés megszűnése jelzi a helyes nyomáspont megtalálását.

Társa helyezzen **nyomókötetést a sebre.**

Nyomókötés: A steril gézlapokat akár több rétegben is nyomkodja a sebbe, ezzel tamponálja. Erre kerüljön újabb steril gézlap és egy félbehajtott pólyatekerics, melynek feladata elnyomni a sérült eret. Feszés, körkörös pólyamenetekkel rögzítse. Ha elkészült a nyomókötés a nyomáspont elengedheti. Az átvértett kötetést leszedni tilos, helyezzen rá újabb nyomókötetést!

Amennyiben a nyomáspontokon a vérzéscsillapítás sikertelen, [a spriccelés nem szűnik meg] akár ujjával elszorítva az eret, vagy pólyatekericsset a sebbe nyomva direkt nyomással csillapítsa a vérzést.

Nagy mennyiségű vérvesztés a sok kialakulásához vezethet!

61. Egy motoros elesett. Orrából és jobb füléből vér szivárog. Zavartan, összefüggéstelenül beszél. Bukósisak nem volt a fején.

Koponyaalapi törés, agyrázkódás

Elsősegély: fektesse le az **eszméleténél** lévő sérültet, fejét emelje meg és támassza alá. A vérző fülre, orra helyezzen steril lapokat. [Tamponálni tilos!] Mentő szállíthatja.

Eszméletvesztés esetén: eszméletlen beteg ellátás.

62. Egy kerékpáros elesett. A kormány a hasát ütötte meg, ami feszül és fáj.

Elsősegély: a hátára fektetett sérült lábait térdhajlatnál húzza fel és támassza alá, így a hasizmok elernyednek, kevésbé feszülnek, fájnak. Nyugtassa a mentők megérkezéséig, **itatnia tilos**, csak nedves gézzel törölgesse az ajkait csillapítva a szomját.

Amennyiben az állapota hirtelen romlani kezd, arcbőre hűvös tapintású, hamuszürke, és apró verejtékcseppek jelennek meg rajta. Pulzusa szapora, nehezen tapintható. [hasüregi vérzés]
a lábát emelje meg és támassza alá. [sokfektetés]

63.Egy gyermek leesett a fáról. Hasát egy ág megütötte. Arca hamuszürke, verejtékes, viselkedése feltűnően csendes.

Elsősegély: a sérültet fektesse le, lábát emelje meg és támassza alá. Szorító ruházatát lazítsa meg, óvja a hidegtől, folyamatosan nyugtassa a segítség megérkezéséig.

Itatni tilos! [valószínűleg hasüregi vérzés által kialakult sokkos állapot]

64.Egy motoros bukott. Alkarja duzzadt, a törött csontvég látszik.

Nyílt törés:

Fedje a sebet sterilen, és biztosítsa a sérült testrész mozdulatlanágát. [háromszögletű kendővel]

Ellátás során alkalmazandó általános szabályok:

- szorító ruhadarabokat, ékszereket, távolítsa el a sérülés alatt, fölött egyaránt!
- rögzítse a talált helyzetben a végtagot!
- a rögzítő eszköz a sérült terület alatti és feletti ízületet is rögzítse!
- merev tárgyhoz tilos rögzíteni!

65.Balesetet követően egy gépkocsi kigyulladt. A vezető mindkét alkarja megégett. A fájdalomra panaszkodó sérült mindkét alkarján hólyagokat lát.

Másodfokú égés:

Az égett felületet **hűtse** folyamatosan legalább 15-20 percig, ezzel a fájdalmat csökkenti és a szövetek mélyebb károsodását akadályozza meg.

Hűtés módjai: csapvizet folytatni, zuhany alá állítani, üvegből önteni, sűrűn cserélt vizes borogatást helyezni rá. A sérültnek közben **apró kortyokban többször adjon inni**. A hűtést követően a sérülésre helyezzen fel **laza**, száraz **fedőkötést**.

Az égés súlyosságát meghatározza a beteg életkora, az égés foka, és annak kiterjedése. A testfelület **5 %-ot** meghaladó II.-fokú égése **szakorvosi** ellátást igényel!

66.Egy üzletben egy vevő megcsúszott és üvegajtónak esett. A törött üveg a jobb könyökhajlatát sebesítette meg. Az erősen vérző sebből egyenletesen folyik a sötétpiros vér. A sérült csuklójára valaki nyomókötést helyezett.

A sérültet **fektesse** le! A lábat emelje a szív síkjánál magasabbra. Így csillapodik a vérzés erőssége.

A szorító ruhadarabokat, távolítsa el a sérülés alatt, fölött egyaránt! [lábbelit is]

Helyezzen **nyomókötést a sebre**.

Nyomókötés: A steril lapokat helyezze a sebre, erre kerüljön egy félbehajtott pólya-tekercs, melynek feladata, elnyomni a sérült ert. Ezt feszes pólyamenetekkel rögzítse.

- Ha a kötés átvérzett, leszedni tilos, helyezzen rá újabb nyomókötést!
- A végtagot felemelve kell tartani a segítség megérkezéséig!
- Szorító körülkötést felhelyezni tilos!

Nagy mennyiségű vérvesztés a sokk kialakulásához vezethet!

[A nyomókötést nem a csuklóra, hanem a könyökhajlatra kell helyezni!]

67.Egy szórakozóhely mellékhelyiségében mozdulatlanul fekvő fiatalot talál. Egyik könyökhajlatában számtalan szúrásnyom, másik kezében fecskendő.

Amennyiben a megszólításra, ingerekre nem reagál: **eszméletlen beteg ellátás**.

68.Buszon utazva az ön mellett álló utas, egy hirtelen fékezést követően egy fém kapaszkodónak esett. Mellkasát ütötte meg, légvételkor szúró fájdalmat érez.

Elsősegély: az eszméleténél lévő sérültet félig ülő helyzetben támassza meg, ahol a fájdalmi a legjobban elviselhetőek. Mentő szállíthatja.

69.Kerékpárost gázolt egy gépkocsi. Hasát fájlalja, szomjúságról panaszkodik, önt kéri meg, hogy autóján hazavigye.

Elsősegély: a hátára fektetett sérült lábait térdhajlatnál húzza fel és támassza alá, így a hasizmok elernyednek, kevésbé feszülnek, fájnak. Nyugtassa a mentők megérkezéséig, **itatnia tilos**, csak nedves gézzel törölgesse az ajkait csillapítva a szomját.

Amennyiben az **állapota hirtelen romlani kezd**, arcbőre hűvös tapintású, hamuszürke, és apró verejtékcseppek jelennek meg rajta. Pulzusa szapora, nehezen tapintható.[hasüregi vérzés] a lábát emelje meg és támassza alá. [a sérültet csak mentő szállíthatja!]

70.Társa véletlenül benzint nyelt.

Elsősegély: adjon egy-két evőkanál paraffinolajat, vagy étolajat az eszméleténél lévő mérgezettnek, mely megakadályozza a benzin felszívódását. Hánytatni a beteget tilos.

71.Baleset látványától társa rosszul lesz, összeesik, földön fekvé marad.

Valószínűsíthető az ájulás

A hátán fekvő beteg szorító ruházatát lazítsa meg. A lábát emelje meg és támassza alá, ezzel az agy vérellátását javítja, így a beteg gyorsan magához tér. Tíz percig ebben a pozícióban kell tartania, majd segítsen neki fokozatosan felülni. Ellenőrizze, szerzett e valamilyen sérülést, amikor összeesett.

Amennyiben átmeneti javulás és felültetés után újra elájul, hívjon mentőt a beteghez.

Ha az **eszméletét nem nyeri vissza** rövid időn belül: **eszméletlen beteg ellátás.**

72.Gépkocsijának becsapódó ajtaja, utasának fejét megsebesíti. A homlok bal oldalán lévő zúzott sebből folyamatosan, sötétvörös vér ürül.

Visszeres vérzés

Helyezzen **nyomókötést a sebre.**

Nyomókötés: A steril lapokat helyezze a sebre, erre kerüljön egy félbehajtott pólya-tekerecs, melynek feladata, elnyomni a sérült eret. Ezt feszes pólyamenetekkel rögzítse.

A lefektetett **eszméleténél** lévő sérültet, fejét emelje meg, támassza alá.

73.Váróteremben egy idős ember rosszulre panaszkodik. Elmondása szerint cukorbeteg, cukros folyadékot kér. Mire a folyadék megérkezik, a beteg a padon fekvé nem mozdul, szólításra nem válaszol.

Cukorbetegség miatti kóma:

Amennyiben a megszólításra, ingerekre nem reagál: **eszméletlen beteg ellátás.**

[Eszméletlen sérültet tilos itatni, etetni, hánytatni!]

74.Motoros gépkocsival ütközött. A sérült a járdaszegélyre esett, háta fáj, bal lába zsibbad.

Eszméletén lévő gerincsérült (fájdalomra panaszkodik)

Elsősegély: a sérültet ne mozgassa, nyugtassa a segítség megérkezéséig.

Előfordulhat, hogy a sérültet elháríthatatlan veszély fenyegeti. Ilyenkor legalább három segélynyújtó „**tálcáfogással**” viheti biztonságos helyre.

75.Gyalogost gázoltak. A sérült kb. egy percig mozdulatlanul feküdt az úttesten, majd felült. Bal füléből vér szivárog.

Koponyaalapi törés gyanúja:

Elsősegély: fektesse le az **eszméleténél** lévő sérültet, fejét emelje meg és támassza alá.

A vérző fülre, orra helyezzen steril lapokat. [Tamponálni tilos!] Mentő szállíthatja.